



C/2024/479

23.1.2024

P9_TA(2023)0227

Polityka konkurencji – sprawozdanie za 2022 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 czerwca 2023 r. w sprawie polityki konkurencji – sprawozdanie roczne za 2022 r. (2022/2060(INI))

(C/2024/479)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności art. 101–109,
- uwzględniając stosowne zasady, wytyczne, rezolucje, konsultacje publiczne, komunikaty i dokumenty Komisji dotyczące konkurencji,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 14 lipca 2022 r. dotyczące polityki konkurencji za rok 2021 (COM(2022)0337) i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2022)0188),
- uwzględniając swoją rezolucję z 5 maja 2022 r. w sprawie polityki konkurencji – sprawozdanie roczne za 2021 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. pt. „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ⁽²⁾, w którym wyznaczono cel osiągnięcia neutralności klimatycznej w całej gospodarce do 2050 r. oraz ustanowiono wiążące zobowiązanie Unii do ograniczenia emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 grudnia 2021 r. w sprawie zmienionych wytycznych Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka ⁽³⁾,
- uwzględniając sprawozdanie z badania Flash Eurobarometr 510 z października 2022 r. pt. „Oczekiwania MŚP dotyczące skutecznej polityki konkurencji”,
- uwzględniając sprawozdanie z badania Flash Eurobarometr 511 z października 2022 r. pt. „postrzeganie polityki konkurencji przez obywateli”,
- uwzględniając wyrok Sądu Unii Europejskiej w sprawie T-791/19 ⁽⁴⁾,
- uwzględniając wyrok Sądu w sprawie T-227/21 ⁽⁵⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji pt. „Tymczasowe ramy kryzysowe dotyczące środków pomocy państwa na rzecz wsparcia gospodarki po agresji Rosji na Ukrainę” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 124.

⁽²⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 508 z 16.12.2021, s. 1.

⁽⁴⁾ Wyrok z 9 lutego 2022 r., Sped-Pro S.A./Komisja Europejska, T-791/19, ECLI:EU:T:2022:67.

⁽⁵⁾ Wyrok z 13 lipca 2022 r., Andrea Homoki przeciwko Komisji Europejskiej, T-227/21, ECLI:EU:T:2022:447.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 131 I z 24.3.2022, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1 z 11 grudnia 2018 r. mającą na celu nadanie organom ochrony konkurencji państw członkowskich uprawnień w celu skuteczniejszego egzekwowania prawa i zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego ⁽⁹⁾ (dyrektywa ECN+),
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając wytyczne Komisji z 29 września 2022 r. w sprawie stosowania prawa konkurencji UE do układów zbiorowych,
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) z 15 grudnia 2022 r. pt. „Report on CRA Market Share Calculation” [Sprawozdanie dotyczące obliczania udziału agencji ratingowych w rynku],
 - uwzględniając projekt komunikatu Komisji pt. „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, ochroną środowiska i energią na 2022 r.” ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 12 grudnia 2022 r. pt. „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na rzecz sieci szerokopasmowych” ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając projekt zawiadomienia Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów unijnego prawa konkurencji,
 - uwzględniając projekt wytycznych Komisji w sprawie stosowania wyłączenia z art. 101 TFUE w odniesieniu do porozumień w sprawie zrównoważonego rozwoju zawieranych przez producentów rolnych na podstawie art. 210a rozporządzenia (UE) nr 1308/2013,
 - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z 1 grudnia 2022 r. zatytułowany „Ocena zasad dotyczących dotacji państwa na usługi zdrowotne i społeczne świadczone w ogólnym interesie gospodarczym” oraz rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis dotyczącej usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (SWD(2022)0388),
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając publikację pt. „Competition State aid Brief” 1/2022 ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0183/2023),
- A. mając na uwadze, że niedawne badania Eurobarometru ⁽¹⁶⁾ poświęcone unijnej polityce konkurencji wykazują silne poparcie obywateli oraz małych i średnich przedsiębiorstw dla polityki konkurencji i jej egzekwowania;
- B. mając na uwadze, że celem polityki konkurencji powinno być wspieranie celów Europejskiego Zielonego Ładu i cyfrowego kompasu oraz budowanie odporności rynku wewnętrznego UE; mając na uwadze potrzebę stworzenia równych warunków działania na całym świecie, również w odniesieniu do propozycji zawartych w pakiecie „Gotowi na 55”;
- C. mając na uwadze, że polityka konkurencji powinna zapewnić pewność prawa, a systemy umożliwiające większą elastyczność powinny być tymczasowe, ukierunkowane i nie powinny zagrażać integralności rynku wewnętrznego;

⁽⁹⁾ Dz.U. L 11 z 14.1.2019, s. 3.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 36 z 31.1.2023, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Competition state aid brief. 1/2022 – luty 2022 r.

⁽¹⁶⁾ Flash Eurobarometer 510 i Flash Eurobarometer 511.

D. mając na uwadze, że międzynarodowa współpraca i współdziałanie są niezbędne, aby osiągnąć realne równe warunki działania na całym świecie i przeprowadzić zieloną transformację i transformację cyfrową; mając na uwadze, że zależność Europy od państw trzecich i światowych potęg w takich dziedzinach jak energia, leki, technologia czy surowce powoduje podatność na zagrożenia i może ograniczyć zdolność Unii Europejskiej do działania;

Uwagi ogólne

1. uważa, że polityka konkurencji UE chroni struktury rynkowe przed antykonkurencyjnymi zachowaniami, kartelami i koncentracją siły rynkowej, a także wspomaga efektywne struktury rynkowe i przyczynia się do poprawy sytuacji konsumentów i dobrobytu ogólnego, aby wspierać innowacje, utrzymywać ceny na uczciwym i konkurencyjnym poziomie oraz zwiększać wybór dla konsumentów; podkreśla, że globalna siła i znaczenie jednolitego rynku UE wynikają z jego wewnętrznej konkurencyjności i równych warunków działania;

2. uważa, że reguły konkurencji oparte na traktatach należy interpretować w świetle szerszych europejskich wartości leżących u podstaw wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej UE; podkreśla, że polityka konkurencji nie może być prowadzona w izolacji, jako cel sam w sobie, bez odniesienia do kontekstu prawnego, międzynarodowego, gospodarczego lub politycznego, bez interakcji i komplementarności z innymi strategicznymi celami polityki UE i bez nawiązania do nowej dynamiki konkurencyjnego rynku, a celem tej polityki jest osiągnięcie celów UE zapisanych w art. 3 TUE;

3. apeluje do Komisji o zadbanie o to, aby ramy regulacyjne były odpowiednio przygotowane na rozwój technologiczny i cele UE w zakresie łączności cyfrowej przez zapewnienie odpowiedniego i skutecznego finansowania infrastruktury krytycznej bez uszczerbku dla reguł konkurencji;

4. z zadowoleniem przyjmuje wyrok Sądu w sprawie Sped-Pro (sprawa T-791/19), w którym potwierdzono, że ochrona praworządności jest istotnym czynnikiem prawa konkurencji;

5. odnotowuje projekt komunikatu Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów unijnego prawa konkurencji; z zadowoleniem przyjmuje zawarte w tym projekcie wyjaśnienie Komisji, że definicja rynku właściwego nie powinna opierać się wyłącznie na cenie produktu, ale także na poziomie jego innowacyjności; z zadowoleniem przyjmuje zbliżające się przyjęcie tego projektu komunikatu, które zaplanowano na trzeci kwartał 2023 r.; uważa, że konkurencja w zakresie innowacji jest kluczowym czynnikiem przy określaniu właściwego rynku i zwraca się do Komisji, aby w swoich ocenach konkurencji uwzględniła długoterminową wizję obejmującą wymiar globalny i potencjalną przyszłą konkurencję; podkreśla, że przy definiowaniu właściwego rynku produktowego konieczne jest uwzględnienie analizy zachowań konsumentów; w szczególności docenia wszystkie nowe elementy, które przyczyniają się do rozwiązania kluczowych kwestii dotyczących definicji rynku w niektórych szybko zmieniających się sektorach, takich jak sektor cyfrowy;

6. zauważa, że trzy największe agencje ratingowe mają ponad 90 % udziału w rynku; ubolewa nad utrzymującym się wysokim stopniem koncentracji rynku agencji ratingowych; stwierdza, że istniejące środki mające na celu zwiększenie konkurencji na tym rynku są niewystarczające;

7. odnotowuje opracowane przez Komisję tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji, stanowiące element planu przemysłowego Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej; z zadowoleniem przyjmuje podejście Komisji, zgodnie z którym pomoc państwa dla indywidualnych przedsiębiorstw w tych ramach może być przyznawana wyłącznie na inwestycje transgraniczne lub inwestycje na obszarach objętych pomocą; uważa, że krajowe dotacje podlegające zgłoszeniu powinny mieć unijną wartość dodaną; ponownie podkreśla kluczową rolę surowców krytycznych w utrzymaniu europejskiej bazy przemysłowej; uważa, że wnioski dotyczące europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych⁽¹⁷⁾, aktu w sprawie przemysłu o zerowej emisji netto⁽¹⁸⁾ oraz przeglądu wewnętrznego rynku energii elektrycznej UE stwarzają możliwość wsparcia konkurencyjności przemysłu UE; zwraca uwagę na możliwości wykorzystania przez UE krajowych źródeł surowców krytycznych przy jednoczesnym przestrzeganiu norm środowiskowych; z zadowoleniem przyjmuje przegląd ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych⁽¹⁹⁾, który ma umożliwić państwom członkowskim większe inwestycje w sektory kluczowe dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto, takie jak niskoemisyjny wodór oraz badania i rozwój, a także w środki towarzyszące ułatwiające przejście na gospodarkę cyfrową we wszystkich sektorach;

⁽¹⁷⁾ COM(2023)0160.

⁽¹⁸⁾ COM(2023)0161.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

8. podkreśla, że zrównoważone pogodzenie unijnych reguł konkurencji z polityką przemysłową i międzynarodową polityką handlową Unii ma zasadnicze znaczenie dla repatriacji działalności w obrębie łańcucha wartości i dla umocnienia globalnej konkurencyjności;
9. zwraca uwagę, że zdecydowana polityka konkurencji zwiększy odporność jednolitego rynku UE, szczególnie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP); zauważa, że duży wkład w tworzenie miejsc pracy i wartości dodanej sprawia, że MŚP są nieodzowne dla zapewniania wzrostu gospodarczego i integracji społecznej w UE; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zmienione wytyczne w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, w których sprecyzowano i uproszczono zasady umożliwiające państwom członkowskim wspieranie dostępu MŚP do finansowania;
10. uważa, że zapewnienie wzajemnego dostępu do rynku dla eksportu z UE sprzyjałoby odbudowie i trwałemu wzrostowi na jednolitym rynku lepiej niż środki protekcyjnistyczne;

Reakcja polityczna na wojnę w Ukrainie i ustawę o obniżeniu inflacji

11. z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie tymczasowych kryzysowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji na Ukrainę, a następnie ich przedłużenie; podkreśla, że ważna jest koordynacja działań przewidzianych w tymczasowych ramach kryzysowych wprowadzonych w ciągu ostatnich trzech lat; odnotowuje zapowiedź Komisji, aby przekształcić je w tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji (TCTF) przez rozszerzenie ich zakresu w celu wsparcia wszystkich możliwych odnawialnych źródeł energii; podkreśla, że wszelka elastyczność powinna być ukierunkowana, tymczasowa, proporcjonalna i spójna z celami polityki UE i nie powinna powodować trwałych zakłóceń na rynku wewnętrznym; uważa, że celem TCTF jest tworzenie warunków, w których przedsiębiorstwa będą konkurencyjne w służbie interesu publicznego;
12. podkreśla, że w sprawach sądowych sprecyzowano, że pomoc państwa nie może zostać przyznana, jeżeli beneficjent narusza zasady ochrony środowiska⁽²⁰⁾, i podkreśla, że Komisja powinna zezwolić na pomoc państwa ze strony państw członkowskich tylko wtedy, gdy służy ona osiągnięciu celu leżącego we wspólnym interesie; zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia dalszych wiążących warunków otrzymywania pomocy państwa;
13. rozumie potrzebę dodatkowych inwestycji publicznych i prywatnych w celu zwalczania nierówności społecznych i regionalnych, w celu dekarbonizacji i cyfryzacji przemysłu oraz w celu wzmocnienia autonomii w kluczowych sektorach gospodarki; wzywa Komisję do ochrony integralności rynku wewnętrznego i do zapewnienia równych warunków działania; jest głęboko zaniepokojony ryzykiem rosnącego rozdrobnienia rynku wewnętrznego z powodu nadmiernej liberalizacji zasad pomocy państwa i wykorzystywania subsydiów w odpowiedzi na amerykańską ustawę o obniżeniu inflacji; ostrzega Komisję przed międzynarodową rywalizacją przy pomocy dotacji i wzywa Komisję, aby wykorzystwała dostępne jej narzędzia w celu zapobiegania nieuczciwej konkurencji opartej na dotacjach i nakładania sankcji za stosowanie tego rodzaju praktyk; apeluje do Komisji o zwrócenie szczególnej uwagi na to, że państwa członkowskie dysponują różną przestrzenią fiskalną, aby udzielać wsparcia i monitorować ewentualne zakłócenia; zaznacza, że nowe inicjatywy polityczne, cele i zadania finansowane z budżetu UE, w tym zarówno projekty ogólnounijne, jak i transgraniczne, muszą być finansowane z dodatkowych, nowych pieniędzy; wzywa Komisję do zbadania kwestii braku harmonizacji mechanizmów wycofania pomocy w państwach członkowskich;
14. przypomina, że reakcja UE na amerykańską ustawę o obniżeniu inflacji nie powinna opierać się wyłącznie na pomocy państwa, lecz powinna również obejmować inne obszary polityki konkurencji, takie jak kontrola połączeń przedsiębiorstw; z zadowoleniem przyjmuje najnowsze konkluzje Rady Europejskiej, w których wezwano do unowocześnienia przepisów o zamówieniach publicznych, aby pomóc rozwijać bardziej ekologiczny przemysł, i do promowania europejskich standardów, aby ułatwić szybkie wprowadzanie kluczowych technologii; podkreśla, że odnowione ramy konkurencji powinny stworzyć przewidywalne i uproszczone ramy regulacyjne, prowadzące do zwiększenia zaufania, szybkości i elastyczności oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw inwestujących i uczciwie konkurujących w Europie; podkreśla znaczenie skoordynowanej reakcji, która pozwoli uniknąć zakłóceń na wewnętrznym rynku energii UE; wzywa Komisję do zwiększenia przejrzystości procesu oceny pomocy państwa i podkreśla potrzebę monitorowania ex post skutecznego wdrażania przyjętej pomocy państwa; wzywa Komisję Europejską do uwzględnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju i europejskiej suwerenności w przepisach dotyczących zamówień publicznych; przypomina, że nadzwyczajne poziomy wsparcia publicznego nie mogą stać się nową normą i nie powinny przynosić korzyści wyłącznie dużym przedsiębiorstwom i ich udziałowcom; podkreśla, że ulgi podatkowe nie powinny służyć wyłącznie zmniejszeniu zobowiązań podatkowych dużych przedsiębiorstw; wzywa państwa członkowskie do uważnego opracowania zachęt podatkowych, aby promować autonomię strategiczną bez nieproporcjonalnego zwiększania kosztów dla budżetów publicznych;

⁽²⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 22 września 2020 r. *Austria przeciwko Komisji* (C-594/18 P), ECLI:EU:C:2020:742, pkt 45.

15. zauważa, że unijna polityka konkurencji powinna uwzględniać zdolność firm europejskich do konkurowania na rynkach światowych; podkreśla znaczenie strukturalnego globalnego dialogu i współpracy w dziedzinie egzekwowania polityki konkurencji z partnerami o podobnym sposobie myślenia; podkreśla potencjał umów o współpracy z państwami trzecimi; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych; podkreśla, że wszystkie firmy działające na jednolitym rynku UE muszą przestrzegać tych samych zasad; zachęca Komisję, by dążyła do zawierania bardziej specjalistycznych umów dotyczących konkurencji, które pozwalają na lepszą wymianę informacji między organami ochrony konkurencji;

16. uważa, że konkurencja może raczej pomóc niż przeszkodzić w wyjściu z kryzysu i zwiększyć odporność jednolitego rynku; podkreśla, że w jednej z ostatnich analiz⁽²¹⁾ odrzucono argument, że złagodzenie polityki konkurencji UE przyczyniłoby się do ożywienia gospodarczego; ubolewa, że według jednej z analiz sprzed kryzysu⁽²²⁾ pomoc państwa w UE nie wspierała skutecznie wzrostu gospodarczego i inwestycji; wzywa Komisję do oceny wkładu pomocy państwa w UE we wzrost gospodarczy i wzrost wydajności na podstawie wymiernych wskaźników oraz do systematycznego przeglądu jej wyników i wpływu;

17. przypomina, że powinniśmy wyciągnąć wnioski z poprzednich kryzysów, jeżeli chcemy osiągnąć rzeczywiste wymierne rezultaty oraz wpływ, odbudowę i równe warunki działania; przypomina o wnioskach wyciągniętych z kryzysu finansowego, zgodnie z którymi działania w odpowiedzi na pilne potrzeby w niewielkim stopniu zastępują interwencje polityczne bazujące na rzetelnej analizie ekonomicznej; ubolewa, że kilku wnioskom nie towarzyszyły oceny skutków ze względu na pilny charakter działań według wyjaśnień Komisji; wzywa Komisję, aby przestała uzasadniać brak przygotowania ocen skutków wniosków ustawodawczych pilnością sytuacji; wzywa Komisję, aby dla każdego wniosku przygotowywała dogłębną analizę wpływu na konkurencję, wydajność i efektywne inwestycje;

18. podkreśla, że nowy Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności mógłby wspierać strategię przemysłową UE; uważa, że sposobem na uniknięcie rozdrobnienia rynku wewnętrznego jest wykorzystanie europejskich funduszy inwestycyjnych wraz ze zmianami w zasadach pomocy państwa;

19. uważa, że wzrost cen energii i żywności, prowadzący do nadmiernych zysków przedsiębiorstw, jest główną siłą napędową obecnego wzrostu inflacji; podkreśla, że rosnące koszty energii w porównaniu z sytuacją w innych częściach świata były jednym z kluczowych czynników negatywnie wpływających na zdolność przemysłu europejskiego do konkurowania na rynku światowym; przypomina, że Komisja musi wykorzystać wszystkie dostępne narzędzia prawa konkurencji, aby w sposób bezstronny przeciwdziałać zakłóceniom na rynku i nieuczciwym cenom na rynkach energii i żywności; wzywa do uwzględnienia podatności konsumentów na zagrożenia przy ocenie, czy zachowanie przedsiębiorstwa dominującego jest nieuczciwe;

20. wzywa Komisję do zapewnienia skutecznego zestawu instrumentów, w tym instrumentów na potrzeby stałego mechanizmu badania rynku, które powinny być uruchamiane automatycznie po spełnieniu pewnych warunków, takich jak konkretny wzrost cen, aby zapobiec wszelkim przyszłym przypadkom „jazdy na gapię”; apeluje w szczególności o monitorowanie różnic między cenami hurtowymi i detalicznymi produktów żywnościowych, pasz i nawozów; jest głęboko zaniepokojony nadmierną koncentracją w niektórych częściach łańcucha dostaw żywności, ze szkodą dla konsumentów i rolników;

Kontrola łączenia przedsiębiorstw

21. podkreśla, że nawet jeżeli produkty lub usługi są bezpłatne, konsumenci nadal mogą być narażeni na nieuczciwe zachowania, takie jak pogorszenie jakości lub praktyki oparte na wyzysku; wzywa zatem do sformułowania „teorii szkody”, która powinna wykraczać poza podejście zorientowane na cenę i uwzględniać szersze aspekty, takie jak wpływ na prywatność obywateli; jest zdania, że progi koncentracji oparte na obrotach nie są dostosowane do gospodarki cyfrowej, w której wartość jest często reprezentowana przez inne czynniki, a także uważa, że oceny połączeń dokonywane przez Komisję nie powinny skupiać się wyłącznie na cenach; podkreśla, że „uczciwa cena” produktu nie jest najniższą możliwą ceną dla konsumenta;

⁽²¹⁾ P. Massey i M. McDowell „EU Competition Law: An Unaffordable Luxury in Times of Crisis?” [Prawo konkurencji UE – nieosiągalny luksus w czasach kryzysu?], World Competition.

⁽²²⁾ C. Tunali i J. Fidrmuc „State Aid Policy in the European Union” [„Polityka pomocy państwa w Unii Europejskiej”], Journal of common market studies, Wiley, 2015.

22. popiera wprowadzenie wzruszalnego domniemania, że wszelka koncentracja prowadząca do pozycji dominującej danego przedsiębiorstwa na danym rynku lub wszelka koncentracja z udziałem dominującego uczestnika rynku lub strażnika dostępu w rozumieniu aktu o rynkach cyfrowych znacznie utrudniają skuteczną konkurencję; zauważa, że państwa członkowskie mogą interweniować z powodów niekonkurencyjnych, i zwraca się o zapewnienie Komisji takiej samej możliwości przy badaniu wpływu koncentracji na rynek wewnętrzny; wzywa Komisję, aby przeprowadziła przegląd wytycznych w sprawie łączenia przedsiębiorstw w celu przyjęcia bardziej kompleksowej oceny efektywności kontroli i współpracy w zakresie łączenia przedsiębiorstw; zauważa, że w ocenie współpracy horyzontalnej należy dostrzec również znaczenie współpracy na rynkach zdominowanych przez strażników dostępu cyfrowego; dostrzega potrzebę wspierania współpracy między uczestnikami na rynkach tradycyjnych i cyfrowych przez nadanie właściwego znaczenia w odpowiedniej analizie antymonopolowej pozytywnym skutkom, takim jak efektywność i korzyści; wzywa do włączenia klauzul przeglądowych do decyzji zatwierdzających koncentrację w celu wprowadzenia bardziej odpowiednich warunków, bez wpływania na samą decyzję; wzywa Komisję do przyjęcia szerszej perspektywy podczas oceny połączeń przedsiębiorstw cyfrowych oraz do oceny szkodliwych skutków koncentracji danych; zwraca uwagę, że internet rzeczy to rosnący rynek, na którym gromadzone są ogromne ilości danych dotyczących konsumentów;

23. wzywa Komisję do podjęcia zdecydowanych działań, zgodnie z art. 22 rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, przeciwko „zabójczym przejściom”, które należy zgłaszać Komisji na mocy aktu o rynkach cyfrowych, oraz w przypadku łączenia przedsiębiorstw w innych strategicznych sektorach; z zadowoleniem przyjmuje wyrok Sądu w sprawie Ilumina przeciwko Grail (sprawa T-227/21) potwierdzający wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie stosowania mechanizmu odesłań określonego w art. 22 rozporządzenia (WE) nr 139/2004⁽²³⁾ do pewnych kategorii spraw, co umożliwia Komisji badanie połączeń przedsiębiorstw poniżej ilościowych progów jurysdykcyjnych określonych w rozporządzeniu w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw i ewentualne zapobieganie takim połączeniom; wzywa Komisję do rozpoczęcia przeglądu rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw w przypadku, gdyby Trybunał Sprawiedliwości uchylił wyrok Sądu w postępowaniu odwoławczym i uznał wytyczne Komisji za nieważne; z zadowoleniem przyjmuje nowe wytyczne Komisji dotyczące stosowania przez państwa członkowskie art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw w celu dokonania przeglądu transakcji; podkreśla, że ważne jest potwierdzenie tego nowego zastosowania przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości dla skutecznego przeciwdziałania „zabójczym przejściom”;

24. wzywa do skrócenia procedury Komisji dotyczącej badania koncentracji poprzez pełne wykorzystanie cyfryzacji;

25. przypomina, że obecne rozporządzenie w sprawie pomocy de minimis⁽²⁴⁾ wygasa z końcem 2023 r.; odnotowuje wezwanie do przedstawienia przez Komisję dowodów dotyczących przeglądu rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (rozporządzenie (UE) nr 360/2012⁽²⁵⁾); podkreśla, że usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym podlegają szczególnym przepisom, aby chronić dostęp obywateli do podstawowych usług publicznych poniżej jasno określonego progu; wzywa Komisję do oceny, w jaki sposób unijne zasady konkurencji wpłynęły na dostarczanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, również w świetle kryzysu związanego z COVID-19 i zwiększonych kosztów życia, oraz wzywa do zwrócenia uwagi na realia społeczno-gospodarcze różnych regionów UE, zwłaszcza w kontekście państwowego wsparcia dla regionów peryferyjnych i wyspiarskich w UE; uważa, że strategie polityczne UE powinny być lepiej ukierunkowane na poprawę regionalnej specjalizacji produkcji, przy czym należy unikać skutków odwrotnych do zamierzonych, np. wsparcia dla niewydajnych przedsiębiorstw;

Ochrona konkurencji

26. z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do uwzględnienia wpływu na rynki pracy i płace przy określaniu antykonkurencyjnego charakteru zмовы na mocy art. 101 ust. 1 TFUE, o czym świadczy odniesienie do porozumień o zakazie przejmowania pracowników⁽²⁶⁾; wzywa Komisję, aby starannie zrównoważyła potencjalny wpływ na płace z koniecznością zapewnienia konkurencyjnego rynku;

27. z zadowoleniem przyjmuje wytyczne Komisji w sprawie stosowania prawa konkurencji UE do układów zbiorowych⁽²⁷⁾, w których wyjaśniono, że prawo konkurencji UE nie zabrania osobom prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą udziału w negocjacjach zbiorowych; przypomina, że osoby samozatrudnione często mają ograniczony dostęp do rokowań zbiorowych lub w ogóle nie mają takiego dostępu, co może prowadzić do niepewnych warunków pracy;

⁽²³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1).

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1).

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8).

⁽²⁶⁾ Przemówienie wiceprzewodniczącej wykonawczej Komisji Margrethe Vestager, 22 października 2021 r.

⁽²⁷⁾ Komunikat Komisji pt. „Wytyczne w sprawie stosowania prawa konkurencji Unii do układów zbiorowych dotyczących warunków pracy osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników” (Dz.U. C 374 z 30.9.2022, s. 2).

28. z zadowoleniem przyjmuje zainicjowaną przez Komisję ocenę rozporządzenia (WE) nr 1/2003 i rozporządzenia (WE) nr 773/2004; uważa, że konieczny jest przegląd legislacyjny tych rozporządzeń; wzywa do częstszego stosowania środków naprawczych o charakterze strukturalnym i w związku z tym do usunięcia z rozporządzenia (WE) nr 1/2003 nadrzędności behawioralnych środków zaradczych; wzywa Komisję do przyspieszenia procedur antymonopolowych i wprowadzenia limitów czasowych, aby zapewnić dobre funkcjonowanie rynku wewnętrznego;

29. uznaje istnienie podstawy prawnej dla rozdziału strukturalnego; wzywa Komisję, aby przeanalizowała zalety podstawy prawnej dla rozdziału przedsiębiorstw jako ostatecznego strukturalnego środka zaradczego w przypadku naruszeń przepisów antymonopolowych; ubolewa nad niechęcią Komisji do zajęcia się problemem dominacji rynkowej przez rozdział strukturalny; uważa, że rozdział jest również strukturalnym środkiem zaradczym w sytuacjach, w których nie można stwierdzić nadużycia pozycji dominującej na danym rynku, ale warunki konkurencji znacznie poprawiłyby się, gdyby zastosowano środki dotyczące rozdziału;

30. zwraca uwagę, że zajęcie się istniejącymi barierami regulacyjnymi i zmniejszenie biurokracji w celu ułatwienia wejścia na rynek nowym konkurentom może być często bardziej skutecznym sposobem przeciwdziałania zakłóceniom rynku ⁽²⁸⁾;

31. podkreśla znaczenie przyjęcia środków tymczasowych w zakresie egzekwowania prawa konkurencji w celu powstrzymania wszelkich praktyk, które mogłyby poważnie zaszkodzić konkurencji, zwłaszcza w odniesieniu do dynamicznych i szybko rozwijających się rynków, takich jak rynki cyfrowe; w związku z tym wspiera Komisję w szerszym stosowaniu środków tymczasowych na mocy obowiązującego rozporządzenia (WE) nr 1/2003; wzywa do podjęcia działań legislacyjnych w celu zmniejszenia obciążeń związanych ze stosowaniem środków tymczasowych dla Komisji i krajowych organów ochrony konkurencji;

32. wzywa Komisję do utworzenia publicznie dostępnej bazy danych wszystkich europejskich i krajowych spraw z zakresu prawa konkurencji, w tym streszczeń w języku angielskim; podkreśla potrzebę i znaczenie niezależności organów krajowych, a jednocześnie przypomina o coraz większej potrzebie pogłębiania współpracy i wymiany informacji na temat najlepszych praktyk między organami krajowymi, aby zapewnić przejrzystość;

33. podkreśla znaczenie odszkodowań za naruszenie prawa konkurencji; uważa za konieczne odciążenie poszkodowanych w skutecznym dochodzeniu odszkodowań przez wprowadzenie obowiązku podania przez właściwy organ ochrony konkurencji rozmiaru szkody w decyzji o egzekwowaniu na drodze publicznoprawnej lub wprowadzenie domniemania minimalnej kwoty odszkodowania obliczonej w związku z naruszeniem prawa konkurencji;

34. ubolewa nad faktem, że siedem państw członkowskich nadal nie zakończyło wdrażania dyrektywy ECN+, mimo że okres transpozycji upłynął już 4 lutego 2021 r.; wzywa Komisję, by oceniła stopień wdrożenia dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych w państwach członkowskich i przedstawiła sprawozdanie na temat wyników jej stosowania; podkreśla ważną rolę krajowych organów ochrony konkurencji w egzekwowaniu prawa konkurencji i przyjmowaniu środków tymczasowych;

Polityka konkurencji w erze cyfrowej

35. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie nowych dyrekcji Komisji ds. egzekwowania aktu o rynkach cyfrowych; podkreśla, że istnieje zasadnicza różnica między egzekwowaniem ex-post przepisów antymonopolowych a egzekwowaniem ex ante przepisów aktu o rynkach cyfrowych; w związku z tym podkreśla, że Komisja powinna utrzymywać oddzielne środki na te dwa instrumenty, przy czym koordynacja między nimi jest niezbędna; wzywa państwa członkowskie do udostępnienia dodatkowych środków finansowych, aby umożliwić Komisji zatrudnienie większej liczby ekonomistów behawioralnych, specjalistów od algorytmów i pracowników zajmujących się nauką o danych i technologią; ponadto zwraca się do państw członkowskich, by w związku z tym zadaniem oddelegowały do Komisji dodatkowy personel i ekspertów krajowych; wzywa Komisję do przeznaczenia większego budżetu na właściwe wdrożenie i egzekwowanie tego rozporządzenia; z zadowoleniem przyjmuje ścisłą współpracę z krajowymi organami ochrony konkurencji w zakresie egzekwowania aktu o rynkach cyfrowych;

⁽²⁸⁾ Na przykład badania akademickie sugerują, że regulacje dotyczące prywatności, takie jak RODO, mogą funkcjonować jako niepieniężne bariery handlowe, zwłaszcza jeśli są stosowane na dużym obszarze gospodarczym. Zob. C. Peukert i in. „Regulatory export and spillovers: How GDPR affects global markets for data [Eksport regulacyjny i skutki uboczne: w jaki sposób RODO wpływa na globalne rynki danych]”, VoxEU, 2020.

36. podkreśla, że światowy rynek sklepów z aplikacjami jest zdominowany przez dwóch dostawców, z których każdy skutecznie działa jako jedyny strażnik dostępu dla swoich klientów; zauważa, że sklepy z aplikacjami mogą wykorzystywać swoją pozycję strażnika dostępu do narzucania nieuczciwych i antykonkurencyjnych warunków swoim użytkownikom biznesowym; wzywa Komisję, aby w kontekście otwartych spraw antymonopolowych i stosowania aktu o rynkach cyfrowych zapewniła szybkie i skuteczne egzekwowanie prawa przeciwko antykonkurencyjnym praktykom sklepów z aplikacjami będących strażnikami dostępu; podkreśla, że akt o rynkach cyfrowych daje możliwość przewyższenia trudności napotkanych w tych sprawach antymonopolowych, które posłużyły za podstawę art. 5 i 6 aktu o rynkach cyfrowych, gdzie zdecydowane decyzje Komisji nadal nie doprowadziły do przyjęcia skutecznych środków zaradczych;

37. podkreśla, że prawo konkurencji pozostaje istotne dla rynków cyfrowych pomimo wejścia w życie aktu o rynkach cyfrowych, w szczególności w zakresie postępowań antymonopolowych przeciwko strażnikom dostępu, które należy przyspieszyć; uważa, że naruszanie prawa do prywatności może stanowić nadużycie; przypomina, że niektóre przedsiębiorstwa, które można by określić mianem strażników dostępu, były przedmiotem wcześniejszych orzeczeń antymonopolowych, które nie doprowadziły do skutecznej zmiany zachowania, zwłaszcza jeżeli chodzi o faworyzowanie własnych produktów lub usług, co należy wziąć pod uwagę przy egzekwowaniu aktu o rynkach cyfrowych;

38. wzywa Komisję, by oparła się na istniejących inicjatywach w celu zacieśnienia współpracy między organami regulacyjnymi ds. ochrony konkurencji i ochrony danych, aby zarówno kontrolować niewłaściwe wykorzystywanie danych dotyczących przedsiębiorstw, jak i zapobiegać wykorzystywaniu przez przedsiębiorstwa danych konsumentów w celu uzyskania nieuczciwej przewagi konkurencyjnej; wzywa Komisję do wprowadzenia danych osobowych i ich potencjalnej wartości jako obowiązkowego kryterium przy ocenie zezwoleń na połączenia i przejęcia w sektorze cyfrowym, a w razie potrzeby do przyjrzenia się przejściom poniżej progów określonych w rozporządzeniu w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw zgodnie z art. 14 aktu o rynkach cyfrowych; ponadto podkreśla, że konsolidacja danych w wyniku połączeń i przejęć może wzmocnić pozycję dominującą;

39. zauważa z niepokojem, że strażnicy dostępu, którzy zyskują nad rywalami przewagę pod względem ilości danych, którą kontrolują, mogą osiągnąć krytyczne korzyści skali, które przyczyniają się do większego zachwiania równowagi konkurencyjnej na rynkach cyfrowych i hamują innowacje; oczekuje, że akt o rynkach cyfrowych zajmie się tymi sytuacjami;

Polityki sektorowe

40. z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie okresu obowiązywania horyzontalnych rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień badawczo-rozwojowych oraz porozumień specjalizacyjnych; z zadowoleniem przyjmuje przegląd rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych;

41. z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie przez Komisję projektu wytycznych dotyczących umów w sprawie zrównoważonego rozwoju; podkreśla potrzebę szerokiego rozumienia dobrobytu konsumentów, które powinno obejmować nie tylko poziomy cen, ale również kwestie zrównoważonego rozwoju; podkreśla w związku z tym, że unijne reguły konkurencji powinny zachęcać do koordynacji horyzontalnej w celu poprawy ekologicznego i społecznego zrównoważenia łańcuchów dostaw; zwraca uwagę, że korzyści wynikające z takich rozwiązań rynkowych muszą być wystarczające, aby zrównoważyć wszelkie skutki antykonkurencyjne, które wywołują na tym samym lub niezwiązanym rynku geograficznym;

42. podkreśla, że polityka konkurencji ma na celu wspieranie tworzenia miejsc pracy, zrównoważonego wzrostu gospodarczego zgodnie z założeniami Zielonego Ładu, innowacji, dobrobytu konsumentów i integralności rynku wewnętrznego; jest zdania, że zrównoważony rozwój jest realizowany nie tylko poprzez odstępstwa od przepisów prawa konkurencji, ale również poprzez stosowanie przepisów prawa konkurencji w celu promowania zrównoważonego rozwoju; wzywa do przedstawienia projektu wytycznych dotyczących nadużyć, w szczególności w odniesieniu do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

43. zauważa, że banki pozostają głównymi beneficjentami pomocy państwa; wzywa Komisję do przedstawienia od dawna oczekiwanego przeglądu komunikatu bankowego z 2013 r. ⁽²⁹⁾;

44. jest zdania, że stabilność gospodarcza sieci telekomunikacyjnych jest niezbędna do osiągnięcia celów w zakresie łączności w ramach cyfrowego kompasu na 2030 r. oraz do zapewnienia wysokowydajnej łączności dla wszystkich obywateli UE bez uszczerbku dla reguł konkurencji; wzywa Komisję do zajęcia się utrzymującą się asymetrią w sile przetargowej i do jej zmniejszenia, zgodnie z Europejską deklaracją praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie ⁽³⁰⁾; wzywa do ustanowienia ram politycznych, w których główni generatorzy ruchu w sprawiedliwy sposób przyczyniają się do odpowiedniego finansowania sieci telekomunikacyjnych, nie naruszając neutralności sieci;

⁽²⁹⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 sierpnia 2013 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego (Dz.U. C 216 z 30.7.2013, s. 1).

⁽³⁰⁾ Dz.U. C 23 z 23.1.2023, s. 1.

45. uważa, że należy znacznie skrócić czas procedury dotyczącej ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI) poprzez ustanowienie sześciomiesięcznego terminu, licząc od momentu przedłożenia odpowiedniego wniosku, a także ułatwić MŚP udział w takich projektach;

Pomoc państwa adekwatna do zakładanych celów

46. ubolewa nad zakłóceniami uczciwej konkurencji powodowanymi przez agresywne planowanie podatkowe i systemy podatkowe niektórych państw członkowskich, ponieważ może to hamować innowacje i zagrażać kontestowalności rynków, zwłaszcza dla MŚP; apeluje, aby przedsiębiorstwa, które unikają opodatkowania z wykorzystaniem państw trzecich będących rajami podatkowymi, zostały wykluczone z procedur udzielania zamówień publicznych i otrzymały zakaz korzystania z pomocy państwa, ponieważ przedsiębiorstwa te konkurują na nieuczciwych warunkach z przedsiębiorstwami mającymi siedzibę w krajach niebędących rajami podatkowymi; z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Komisji z 14 lipca 2020 r. ⁽³¹⁾, aby nie udzielać wsparcia finansowego przedsiębiorstwom mającym powiązania z rajami podatkowymi i jednocześnie chronić uczciwych podatników; wzywa Komisję do zbadania skutków korzyści podatkowych dla paliw kopalnych;

Rola Parlamentu

47. podkreśla, że Parlament powinien być odpowiednio zaangażowany w kształtowanie polityki konkurencji; uważa, że Parlament powinien korzystać z przysługującego mu prawa do interweniowania w postępowaniach sądowych dotyczących prawa konkurencji w przypadku, gdy w grę wchodzi istotne kwestie prawne, które mają również znaczenie dla Parlamentu, w prawodawstwie, a także w kontrolowaniu decyzji Komisji; zauważa, że Parlament powinien być w większym stopniu zaangażowany w działalność grup roboczych i grup ekspertów, takich jak Międzynarodowa Sieć Konkurencji (ICN) i Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), w charakterze obserwatora, aby zdobyć większą wiedzę na temat problemów i na bieżąco śledzić rozwój sytuacji; zwraca uwagę na znaczenie grupy roboczej ds. konkurencji; wzywa Komisję do rozpoczęcia negocjacji nad porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie polityki konkurencji; wzywa Radę Europejską do przyjęcia na podstawie art. 48 ust. 7 akapit drugi TUE decyzji umożliwiającej przyjmowanie aktów ustawodawczych w dziedzinie polityki konkurencji zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą;

o

o o

48. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także parlamentom i organom ochrony konkurencji państw członkowskich.

⁽³¹⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1039 z dnia 14 lipca 2020 r. w sprawie uzależnienia państwowych środków wsparcia finansowego na rzecz przedsiębiorstw w Unii od braku powiązań z jurysdykcjami niechętnymi współpracy (Dz.U. L 227 z 16.7.2020, s. 76).